

Zasady wypełniania Oświadczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa

Spis treści:

Część I. Wprowadzenie	2
Część II. Ustalenie wielkości przedsiębiorstwa	3
2.1. Typ przedsiębiorstwa	3
2.1.1. Przedsiębiorstwo samodzielne	4
2.1.2. Przedsiębiorstwa partnerskie	4
2.1.3. Przedsiębiorstwa powiązane	5
2.1.3.1. Przedsiębiorstwa powiązanie za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych	5
2.2. Wykluczenia z kategorii MŚP	7
Część III. Wypełnianie oświadczenia	7
3.1. Sekcja ogólna	7
3.2. Sekcja <i>Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa (łącznie z danymi podmiotów partnerskich i powiązanych)</i>	7
3.2.1. Okres badania statusu	9
3.2.2. Dane dotyczące zatrudnienia (skumulowane)	10
3.2.3. Dane finansowe (skumulowane)	11
3.3. Załączniki	12
3.4. Dodatkowe informacje dotyczące ustalenia statusu spółki cywilnej	12
Część IV. Wypełnianie załączników	13
4.1. Załącznik A	13
4.2. Załącznik B	13
4.2.1. Wypełnianie części I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO	14
4.2.2. Wypełnianie części II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PARTNERSKIM WZGLĘDEM PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRYZYNIANIE POMOCY	14
4.3. Załącznik C	16
4.3.1. Wypełnianie części I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO	17
4.3.2. Wypełnianie części II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZYNIANIE POMOCY	18
4.3.3. Wypełnianie części III. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZYNIANIE POMOCY	19
4.4. Dodatkowe informacje dotyczące wypełniania oświadczenia przez osoby prowadzące działalność rolniczą	20

Część I. Wprowadzenie

1. Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa winno być dołączone do:
 - a) wniosków o przyznanie pomocy w zakresie (pod)działań w ramach PROW 2014-2020:
 - 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój,
 - 6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
 - 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej,
 - 9.1 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów,
 - 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
 - b) wniosków o dofinansowanie w zakresie (pod)działań w ramach PO RYBY 2014-2020:
 - dla Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy,
 - dla Priorytetu 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy,
 - dla Priorytetu 5. Wspieranie obrotu i przetwarzania
2. Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa składa się z części głównej oraz trzech załączników (A, B i C).
3. Część pierwsza wypełniana jest w każdym przypadku przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy (zwany dalej Wnioskodawcą). Załączniki wypełniane są w zależności od tego, czy Wnioskodawca posiada przedsiębiorstwa powiązane (załączniki A i C) lub partnerskie (załączniki A i B).
4. Przed wypełnieniem dokumentu należy wnikliwie zapoznać się z:
 - Zaleceniem Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (Dz. Urz. UE L 124 z 20.05.2003 r., str. 36) (np. w brzmieniu z Załącznika I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 r., str. 1, z późn. zm.))
 - Poradnikiem dla użytkowników dotyczącym definicji MŚP w języku polskim http://publications.europa.eu/resource/cellar/79c0ce87-f4dc-11e6-8a35-01aa75ed71a1.0005.01/DOC_1
 - niniejszą Instrukcją.
5. Oświadczenie, jak i załączniki do niego, muszą zostać podpisane przez Wnioskodawcę lub osobę reprezentującą Wnioskodawcę lub pełnomocnika Wnioskodawcy.
6. Pola **(wybierz z listy)** należy wypełnić poprzez kliknięcie na tym polu i dokonanie wyboru właściwej odpowiedzi z listy rozwijanej. W sytuacji gdy Wnioskodawca nie dokona wyboru i pozostawi w polu wyboru odpowiedź „(wybierz z listy)” taka odpowiedź traktowana będzie na równi z odpowiedzią „NIE”.
7. Wnioskodawca jest zobowiązany posiadać dokumenty stanowiące podstawę określenia statusu przedsiębiorcy w kategorii MŚP (mikro, małe, średnie przedsiębiorstwo), które mogą podlegać weryfikacji przez upoważnione organy, w tym przedstawicieli ARiMR, Ministra Finansów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra właściwego ds. rybołówstwa, Komisji Europejskiej w trakcie ewentualnych kontroli w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Wnioskodawcy. Agencja może poprosić o przedstawienie dokumentów finansowych (sprawozdań finansowych lub innych dokumentów potwierdzających obroty, sumy bilansowe i stan zatrudnienia) dotyczących okresu referencyjnego, na podstawie którego ustalono wielkość podmiotu (szczegółowe informacje odnośnie wymagalności ww. dokumentów znajdują się w instrukcjach wypełniania wniosków o przyznanie pomocy/wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych poddziałań).
8. Przez przedsiębiorcę rozumiemy każdy podmiot, prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu, w szczególności, osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub stowarzyszenia prowadzące regularną działalność gospodarczą (zgodnie z art. 1 Załącznika nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu). Komisja Europejska stwierdziła, iż decydującym czynnikiem uznania osoby fizycznej (lub też każdej innej formy prawno-organizacyjnej) za przedsiębiorstwo jest fakt, że prowadzi działalność gospodarczą polegającą na oferowaniu produktów, towarów i usług na rynku.
W związku z tym działalność rolnicza (rozumiana jako **działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa**) jest również działalnością gospodarczą. A zatem podmiot prowadzący tę działalność jest przedsiębiorcą i informacje dotyczące tego rodzaju działalności powinny być ujęte w Oświadczeniu w danych finansowych i dotyczących zatrudnienia tego przedsiębiorcy.

W przypadku podmiotu (tj. osoby fizycznej lub innej formy prawnej) prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą i jednocześnie działalność rolniczą należy dokonać obliczenia danych finansowych i dotyczących zatrudnienia na potrzeby określenia statusu przedsiębiorcy, sumując dane z obu rodzajów działalności. Należy jednak pamiętać, iż podmiot może zostać poproszony o przedstawienie dokumentacji źródłowej potwierdzającej zadeklarowane dane. W przypadku kiedy podmiot nie dysponuje dokumentacją finansowo-księgową potwierdzającą dane dotyczące działalności rolniczej, do *Oświadczenia* powinien załączyć wyjaśnienia wskazujące w jaki sposób zostały one ustalone. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące wypełniania *Oświadczenia* przez osoby prowadzące działalność rolniczą zostały zamieszczone w podrozdziale **4.4. Dodatkowe informacje dotyczące wypełniania oświadczenia przez osoby prowadzące działalność rolniczą**

Część II. Ustalenie wielkości przedsiębiorstwa

Przy określaniu wielkości przedsiębiorstwa brane są pod uwagę następujące przesłanki:

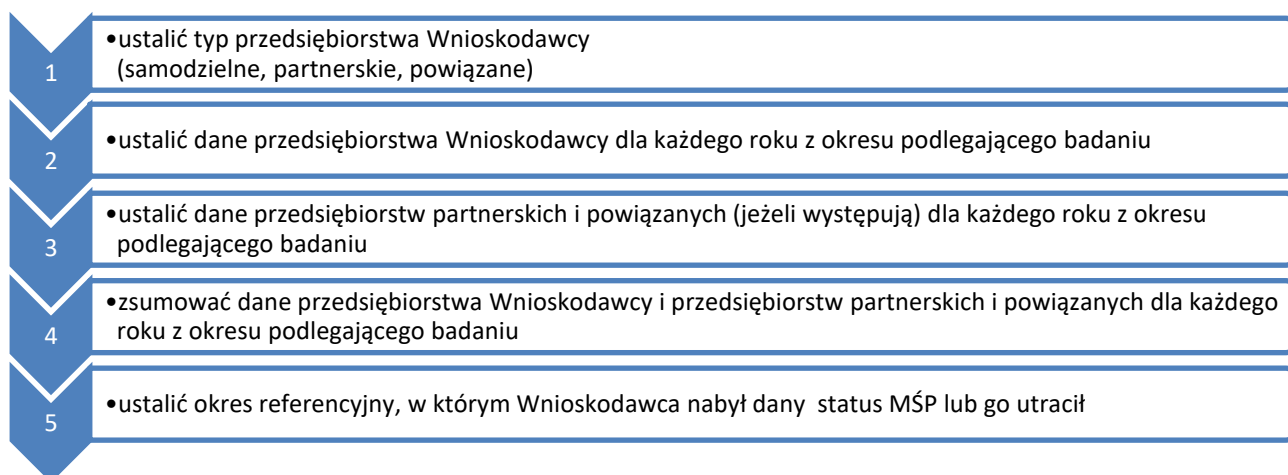
- wielkość zatrudnienia,
- roczny obrót,
- roczna suma bilansowa.

W związku z tym wyróżniamy następujące kategorie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP):

1. **mikroprzedsiębiorstwo** to przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż **10** pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza **2 mln EUR**;
2. **małe przedsiębiorstwo** to przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż **50** pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza **10 mln EUR**;
3. **średnie przedsiębiorstwo** to przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż **250** pracowników i którego roczny obrót nie przekracza **50 mln EUR** lub którego całkowity bilans roczny nie przekracza **43 mln EUR**.

Zachowanie progu zatrudnienia dla określenia wielkości przedsiębiorstwa jest obowiązkowe. Natomiast w przypadku pułapu dotyczącego rocznego obrotu lub rocznej sumy bilansowej MŚP może wybrać jeden z nich. Przedsiębiorstwo nie musi spełniać obydwu warunków finansowych jednocześnie i może przekroczyć jeden z tych pułapów, nie tracąc swojego statusu.

Ustalenie, do której z powyższych kategorii zalicza się przedsiębiorstwo Wnioskodawcy, nie koncentruje się wyłącznie na obliczeniu ww. danych. Aby prawidłowo określić wielkość przedsiębiorstwa, należy wykonać następujące czynności:

2.1. Typ przedsiębiorstwa

Przed rozpoczęciem ustalania danych przedsiębiorstwa, należy określić jego typ. Oznacza to, że w momencie sporządzania *Oświadczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa* należy ustalić typ przedsiębiorstwa z uwzględnieniem relacji wówczas istniejących (tj. na dzień sporządzenia ww. oświadczenia). Określenie typu podmiotu dokonywane jest na podstawie powiązań osobowo-kapitałowych pomiędzy podmiotami (np. posiadanie udziałów w innym podmiocie, bycie członkiem zarządu w dwóch spółkach, powiązania rodzinne pomiędzy podmiotami), a także powiązań organizacyjnych. Wyróżniamy podmioty:

- samodzielne,

- partnerskie,
- powiązane.

Podstawą wprowadzenia tego rodzaju klasyfikacji była konieczność ustalenia rzeczywistej pozycji ekonomicznej przedsiębiorstwa oraz wyeliminowanie z tej kategorii grup przedsiębiorstw, których siła ekonomiczna może przekraczać siłę prawdziwych MŚP.

A zatem, badając status przedsiębiorstwa należy wyjść od kluczowej kwestii – postawienia pytania, czy przedsiębiorstwo jest samodzielne, czy też należy do grupy. Grupa ta nie musi mieć charakteru oficjalnego. Przynależność do grupy oceniana jest z funkcjonalnego, gospodarczego punktu widzenia – badaniu powinny podlegać faktyczne powiązania gospodarcze i organizacyjne. Pierwszą kwestią, która powinna podlegać badaniu, jest kontrola sprawowana nad przedsiębiorstwem (przedsiębiorstwami) – czy istnieje, jeżeli tak – to przez kogo sprawowana i jakim sposobem. W tym zakresie pierwszym aspektem jest analiza struktury udziałów, w następnej kolejności uczestnictwo w organach zarządzających, w tym wpływ na zarządzanie personelem.

MŚP ze względu na swoją wielkość mają utrudniony dostęp do kapitału, rynków zbytu oraz sieci dystrybucji, czy też nowych technologii i dlatego uprawnione są do korzystania ze specjalnych instrumentów pomocowych dla nich przeznaczonych lub ze zwiększonej intensywności pomocy. Przedsiębiorstwa, które dzięki powiązaniom faktycznym lub prawnym z innymi podmiotami nie doświadczają tych problemów, nie są – co do zasady – uprawnione do korzystania z ułatwień przysługujących MŚP. W rezultacie przedsiębiorcy, którzy spełniają formalne przesłanki uznania za małe lub średnie przedsiębiorstwo, lecz działają w ramach dużej grupy kapitałowej, zapewniającej im warunki działalności podobne jak w przypadku dużych przedsiębiorstw, nie spełniają definicji MŚP.

Niemniej jednak zauważyć należy, iż sama przynależność do takiej grupy nie powoduje jeszcze utraty statusu MŚP, wszystko bowiem zależy od osiągniętych danych finansowych i poziomu zatrudnienia.

Jednocześnie należy wskazać, iż Komisja Europejska stwierdziła jasno, że **osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą powinna być uznawana za przedsiębiorstwo**. Decydującym czynnikiem uznania osoby fizycznej za przedsiębiorstwo jest fakt, że prowadzi działalność gospodarczą w polegającą na oferowaniu produktów, towarów i usług na rynku.

2.1.1. Przedsiębiorstwo samodzielne

To każde przedsiębiorstwo, które nie jest zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie, ani jako przedsiębiorstwo powiązane (zgodnie z poniższymi definicjami).

2.1.2. Przedsiębiorstwa partnerskie

To wszystkie przedsiębiorstwa, które nie są zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane i które pozostają w następującym wzajemnym związku: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla posiada (samodzielnie lub wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi) 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla. Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli poniżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli ww. pułap 25 %, pod warunkiem, że nie są oni powiązani, indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem:

- a) publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie (tzw. „anioły biznesu”), pod warunkiem, że całkowita kwota inwestycji tych „aniołów biznesu” w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR;
- b) uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
- c) inwestorzy instytucjonalni, w tym regionalne fundusze rozwoju;
- d) samorządy lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 mln EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.

W zakresie posiadania udziałów w kapitale lub prawach głosu wskazać należy, iż bezwzględnie musi być to udział uniemożliwiający sprawowanie całkowitej kontroli nad jednym przedsiębiorstwem przez drugie. Nie może zatem zaistnieć stosunek dominacji. Nie ma znaczenia okoliczność, czy to Wnioskodawca posiada udziały w innym przedsiębiorstwie czy też to inne przedsiębiorstwo posiada udziały w przedsiębiorstwie Wnioskodawcy. Zatem nieistotnym dla stwierdzenia relacji o charakterze partnerskim pozostaje „kierunek” zachodzącego partnerstwa.

Ponadto, należy pamiętać, że przedsiębiorstwo partnerskie względem Wnioskodawcy może być również w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami. W przypadku relacji Wnioskodawcy z podmiotem partnerskim,

uwzględnia się podmioty partnerskie do jednego poziomu wyżej i niżej. Oznacza to, że w przypadku, kiedy podmiot partnerski posiada inne podmioty partnerskie, przy obliczaniu nie uwzględnia się danych tych ostatnich.

2.1.3. Przedsiębiorstwa powiązane

Oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:

- przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo, zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Potencjalnie przedsiębiorca może być powiązany z nieograniczoną liczbą innych przedsiębiorstw.

Pamiętać również należy, iż analiza powiązań nie ogranicza się tylko do jednego poziomu zależności, lecz bierze pod uwagę także powiązania dalszego stopnia - poprzez kolejne podmioty. W tym zakresie można wyróżnić dwa typy powiązań:

- bezpośrednie – jedno przedsiębiorstwo pozostaje w ww. relacji z drugim przedsiębiorstwem
- pośrednie – ww. powiązanie występuje za pośrednictwem trzeciego podmiotu tj.
 - inwestorów wymienionych w podrozdziale **2.1.2 lit. a) – d)**. Zakłada się, że nie ma dominującego wpływu, jeżeli inwestorzy wymienieni w podrozdziale **2.1.2 lit. a) – d)** nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców/akcjonariuszy.
 - osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie, pod warunkiem, że podmioty te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych (patrz podrozdział **2.1.3.1.**), np. *spółka A nie ma udziałów w spółce B i odwrotnie, ale prezes spółki A jest jednocześnie większościowym udziałowcem w spółce B, a zatem może wywierać dominujący wpływ na oba te podmioty, przy czym za powiązane spółki A i B zostaną uznane dopiero, jeżeli będą działały na tym samym rynku lub pokrewnym;*
 - innego przedsiębiorstwa np. *spółka A nie ma udziałów w spółce B i odwrotnie, ale właścicielem 60 % spółki A i 80 % spółki B jest spółka C. A zatem spółka C może wywierać dominujący wpływ na oba te podmioty i powiązanie Spółki A i B następuje za pośrednictwem spółki C.*

2.1.3.1. Przedsiębiorstwa powiązanie za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych

O przedsiębiorstwach powiązanych mówimy również w sytuacji, kiedy przedsiębiorstwa te pozostające w co najmniej jednym ze związków opisanych w podrozdziale **2.1.3 lit. a-d** z osobą fizyczną lub grupą osób fizycznych działających wspólnie, pod warunkiem, że podmioty te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych.

Osoby fizyczne oznaczają w tym przypadku wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków zarządu, prokurentów i wszelkie inne osoby fizyczne mające faktyczny wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem.

Aby prawidłowo zweryfikować powiązania za pośrednictwem osoby fizycznej (nieprowadzącej działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem poniżej opisanego wyjątku) lub grupy osób fizycznych, należy sprawdzić w następującej kolejności, czy spełnione są **łącznie** następujące przesłanki:

- podmioty te działają na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych oraz
- występuje co najmniej jedna z przesłanek określonych w podrozdziale **2.1.3 lit. a-d**.

Jeżeli pierwszy z ww. warunków nie jest spełniony, istnienie samych relacji powiązania (o których mowa w podrozdziale **2.1.3 lit. a-d**), nie stanowi, że te podmioty są powiązane. Istotnym jest zatem prawidłowe zdefiniowanie, co rozumiemy przez ten sam „rynek właściwy” lub „rynek pokrewny”. Za „rynek pokrewny” uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla w stosunku do właściwego rynku. Powyższe oznacza zależność w rodzaju: wytwórca materiału służącego do produkcji artykułu – producent artykułu – dystrybutor artykułu, przy czym wytwórca oraz dystrybutor działają na rynkach pokrewnych względem producenta, zaś producent na rynku pokrewnym względem wytwórcy oraz dystrybutora.

Odnosząc się natomiast do przesłanki określonej w podrozdziale **2.1.3 lit. c** należy wyjaśnić co kryje się pod pojęciem „dominujący wpływ”. Oprócz posiadania większości udziałów lub praw głosu, pod tym pojęciem należy również rozumieć umocowanie do zarządzania danym podmiotem (członek zarządu, prokurent, komplementariusz itp.), niezależnie od wielkości udziałów lub praw głosu, czy też braku posiadania udziałów lub praw głosu.

Przykład obrazujący opisane relacje:

Jeżeli dana osoba fizyczna jest komplementariuszem w spółce komandytowej A (w której posiada 5% udziałów) oraz jest prezesem zarządu w spółce B z o.o. (w której nie posiada udziałów), a podmioty te działają na rynkach pokrewnych, to należy uznać je za powiązane ze względu na fakt, iż poprzez bycie komplementariuszem odpowiada ona za prowadzenie spraw spółki komandytowej i jednocześnie przez bycie prezesem w spółce z o.o. wyznacza kierunki działania spółki z o.o., a zatem ma prawo wywierać dominujący wpływ na oba podmioty. Podobnie wyglądałaby sytuacja, gdyby ta osoba fizyczna nie zasiadała w zarządzie tej spółki, ale miała tam pakiet 55% udziałów. Natomiast, gdyby we wskazanym przykładzie osoba fizyczna posiadała 35% udziałów w spółce z o.o. (czyli nie miałaby większości) i nie zasiadała w zarządzie spółki, to wówczas podmioty te nie byłyby powiązane, gdyż nie zostałaby spełniona żadna z przesłanek wskazanych w podrozdziale 2.1.3 lit. a-d, a jedynie warunek dotyczący działania na rynku pokrewnym byłby spełniony.

Wyjątek:

W przypadku powiązania o charakterze osobowym (członkowie zarządu, prokurenci i wszelkie inne osoby fizyczne mające faktyczny wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem), a nie kapitałowym (wspólnicy, udziałowcy, akcjonariusze) za pośrednictwem osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą również należy sprawdzić w następującej kolejności, czy spełnione są **łącznie** następujące warunki:

- podmioty te działają na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych oraz
- występuje przesłanka określona w podrozdziale **2.1.3 lit. c**.

Ponadto fakt występowania tożsamych pod względem osobowym struktur zarządu w dwóch spółkach z o.o. stanowiłby przesłankę do stwierdzenia powiązania pomiędzy nimi. Podobnie należałoby uznać w przypadku, w którym jedna osoba fizyczna posiadałaby uprawnienia umożliwiające kontrolowanie dwóch formalnie odrębnych podmiotów. Jednakże powiązanie nie musi koniecznie zachodzić przez – literalnie – te same osoby fizyczne, ale może się także opierać na związkach o charakterze rodzinnym czy biznesowym. Zgodnie ze stanowiskami Komisji Europejskiej elementem istotnym dla stwierdzenia powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami jest istnienie okoliczności faktycznych wskazujących na współdziałanie. O powyższym świadczyć mogą w szczególności:

- wzajemne korzystanie ze swoich zasobów (finansowych, majątkowych) przez podmioty powiązane;
- posługiwanie się tożsamymi oznaczeniami indywidualizującymi podmiot w obrocie;
- funkcjonowanie pod tym samym adresem siedziby lub pod adresami nieruchomości powiązanych ze sobą w dowolny sposób funkcjonalny;
- tożsamość (choćby częściowa) kadry pracowniczej;
- wspólna strategia rozwoju;
- tożsamość (choćby częściowa) kanałów dystrybucji;
- wspólna strategia marketingowa;
- wspólne występowanie w postępowaniach o udzielenie zamówienia;
- zawarte umowy o współpracy (np. bycie zleceniodawcą/ zleceniobiorcą drugiego przedsiębiorstwa);
- usytuowanie na komplementarnych etapach cyklu produkcyjnego.

Ww. przesłanki nie stanowią katalogu zamkniętego okoliczności, które mogą być podstawą do podjęcia decyzji o stwierdzeniu powiązania, lecz mają na celu ukazanie spektrum badania zależności zachodzących pomiędzy przedsiębiorstwami. Badanie relacji w odniesieniu do konkretnego podmiotu aplikującego o dofinansowanie każdorazowo będzie dotyczyć całego szeregu okoliczności analizowanych pod kątem faktycznego ich wpływu na pozycję rynkową Wnioskodawcy.

Stwierdzenie, że pomiędzy przedsiębiorstwami zachodzą opisywane związki, może skutkować uznaniem podmiotów za powiązane, nawet w przypadku braku zaistnienia przesłanek opisanych w podrozdziale **2.1.3 lit. a-d** (definicja podmiotów powiązanych), czy też braku bezpośrednich relacji poprzez osoby fizyczne. Przesłanką dla stwierdzenia powiązania będzie w tym przypadku faktyczne funkcjonowanie na rynku jako jedna jednostka gospodarcza, złożona z podmiotów formalnie od siebie odrębnych.

2.2. Wykluczenia z kategorii MŚP

Do kategorii MŚP nie są zaliczane przedsiębiorstwa, które są kontrolowane w co najmniej 25% kapitału lub praw głosu bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, przez co najmniej jeden organ państwowy (przy czym przez organ państwowy należy rozumieć także organ należący do jednostki samorządu terytorialnego).

W przypadku stwierdzenia, że przedsiębiorstwo przekracza górne limity zatrudnienia warunkujące przynależność do sektora MŚP (250 i więcej zatrudnionych), nie ma już konieczności badania osiąganych przez nie wyników finansowych, albowiem spełnienie tej przesłanki jest konieczne, aby należeć do kategorii MŚP, o ile oczywiście ta sytuacja powtórzy się w dwóch kolejnych latach. Podobnie, utrata statusu MŚP następuje z chwilą przekroczenia przez przedsiębiorstwo obu limitów przesłanek finansowych, tj. roczny obrót powyżej 50 mln EUR i roczna suma bilansowa powyżej 43 mln EUR.

Część III. Wypełnianie oświadczenia

3.1. Sekcja ogólna

Pole **Znak sprawy** należy pozostawić niewypełnione. Zostanie uzupełnione przez pracownika ARiMR.

W polu **Nr i nazwa działania/poddziałania** należy wpisać nazwę działania/poddziałania, w ramach którego Wnioskodawca występuje o pomoc.

W polu **Imię i nazwisko/Nazwa podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy** należy wpisać w przypadku:

- a) osoby fizycznej – imię i nazwisko,
- b) wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada,
- c) osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką Wnioskodawca został zarejestrowany.

W polu **Status przedsiębiorstwa** należy wybrać z listy rozwijanej właściwy status przedsiębiorstwa, tj. mikroprzedsiębiorstwo, małe przedsiębiorstwo lub średnie przedsiębiorstwo, ustalony na podstawie oświadczenia (i załączonych do niego załączników), a w szczególności na podstawie danych zawartych w tabeli w sekcji *Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa (łącznie z danymi podmiotów partnerskich i powiązanych)*. W konsekwencji, **pole Status przedsiębiorstwa powinno być wypełniane dopiero po wypełnieniu ww. sekcji.**

W polu **1. Data rozpoczęcia działalności** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku ubiegania się o pomoc przez wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **2. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy pozostaje w relacji powiązania z innymi podmiotami** należy wybrać z listy odpowiedź TAK/NIE. Jeżeli wybrano odpowiedź TAK, należy podać liczbę podmiotów powiązanych oraz wypełnić załącznik A (w zakresie danych przedsiębiorstwa Wnioskodawcy) oraz załącznik C dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego odrębnie.

W polu **3. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy pozostaje w relacji partnerstwa z innymi podmiotami:** należy wybrać z listy odpowiedź TAK/NIE. Jeżeli wybrano odpowiedź TAK, należy podać liczbę podmiotów partnerskich oraz wypełnić załącznik A (w zakresie danych przedsiębiorstwa Wnioskodawcy) oraz załącznik B dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego odrębnie.

W polu **4. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest przedsiębiorstwem samodzielnym:** należy wybrać z listy odpowiedź TAK/NIE. Jeżeli Wnioskodawca ma podmioty partnerskie lub powiązane (tj. w polach **2** lub **3** udzielono odpowiedzi TAK), należy wybrać z listy odpowiedź NIE.

3.2. Sekcja *Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa (łącznie z danymi podmiotów partnerskich i powiązanych)*

Sposób uzupełnienia tabeli uzależniony jest od tego, czy Wnioskodawca jest przedsiębiorstwem samodzielnym, partnerskim lub powiązanym (co Wnioskodawca wskazuje w polach **4, 3 i 2**).

Należy pamiętać, iż posiadanie przedsiębiorstw **partnerskich** lub **powiązanych**, w rozumieniu przedstawionym w podrozdziale **3.1.** niniejszej Instrukcji, wpływa na sposób ustalenie poziomu zatrudnienia oraz pułapy finansowe:

- 1) w przypadku **przedsiębiorstw partnerskich**, do danych przedsiębiorstwa Wnioskodawcy, dotyczących zatrudnienia oraz wielkości obrotów i sumy bilansowej, należy dodać dane każdego przedsiębiorstwa partnerskiego proporcjonalnie do procentowego udziału w kapitale lub prawach głosu (w zależności, który jest większy). W przypadku przedsiębiorstw posiadających nawzajem akcje/ udziały/ prawa głosu (cross-holding), stosuje się wyższy procent;

Przykład:

Jeżeli Spółka A ma w Spółce B 35 % udziałów, a Spółka B ma w Spółce A 42% udziałów, to do obliczenia danych przyjmujemy wyższy procent czyli 42%.

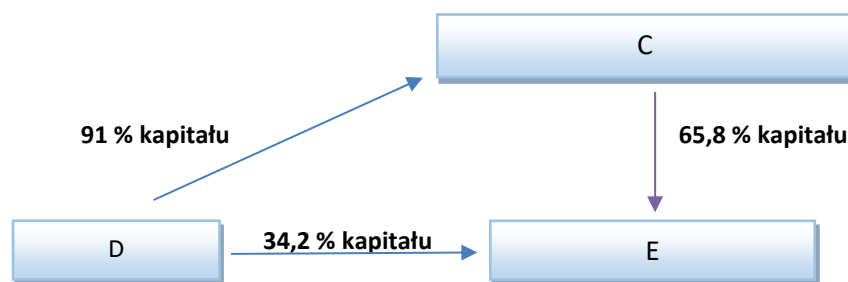
- 2) w sytuacji, gdy Wnioskodawca posiada **przedsiębiorstwa powiązane**, do danych przedsiębiorstwa Wnioskodawcy dotyczących zatrudnienia oraz wielkości obrotów i sumy bilansowej, należy dodać 100% danych każdego przedsiębiorstwa powiązanego.

W związku z powyższym, jeżeli Wnioskodawca jest przedsiębiorstwem:

- a) samodzielnym (w polu 4 zaznaczono odpowiedź TAK), to należy przejść od razu do wypełniania części **Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa (łącznie z danymi podmiotów partnerskich i powiązanych)** w zakresie uzupełnienia jej wyłącznie danymi przedsiębiorstwa Wnioskodawcy;
- b) partnerskim (w polu 3 zaznaczono odpowiedź TAK), to przed wypełnieniem tej części Wnioskodawca musi wypełnić Załączniki A i B. Załącznik B wypełniany jest odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego. Po wypełnieniu tych załączników, poszczególne dane podmiotu wnioskującego o pomoc (z Załącznika A), sumuje się z danymi z podmiotu partnerskiego (z Załącznika B) wyliczonymi w następujący sposób:
 - dane z części I. **DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO** z Załącznika B sumuje się ze 100% danych z części II. **DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PARTNERSKIM WZGLĘDEM PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego w stosunku do przedsiębiorstwa partnerskiego względem Wnioskodawcy;
 - powyższą sumę mnoży się przez procentowy udział w kapitale lub prawie głosu (wskazany w polu 4 załącznika B)
 - otrzymaną wielkość dodaje się do odpowiednich danych Wnioskodawcy z załącznika A;
- c) powiązanym (w polu 2 zaznaczono odpowiedź TAK), to przed wypełnieniem tej części Wnioskodawca musi wypełnić Załączniki A i C. Załącznik C wypełniany jest odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego. Po wypełnieniu tych załączników, dane podmiotu wnioskującego o pomoc (z Załącznika A) sumuje się z danymi podmiotu (podmiotów) powiązanego (z Załącznika C) wyliczonymi w następujący sposób. Do danych z Załącznika C z części I. **DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO** dodaje się:
 - 100% danych z części III. **DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY**, odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą;
 - dane wyliczone jako iloczyn procentowego udziału w kapitale lub prawie głosu (wskazanego w polu 14 załącznika C) i danych z części II. **DANE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą odrębnie;
- d) partnerskim i powiązanym (w polu 2 i 3 zaznaczono odpowiedzi TAK), to przed wypełnieniem tej części Wnioskodawca musi wypełnić Załączniki A, B i C. Załączniki B i C wypełniane są odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego i powiązanego. Po wypełnieniu tych załączników, dane podmiotu wnioskującego o pomoc (z Załącznika A) sumuje się z danymi podmiotów partnerskich (z Załącznika B) i powiązanych (z Załącznika C), wyliczonymi w sposób określony w powyższych pkt. b i c.

Ważne:

W przypadku relacji **wzajemnych** pomiędzy przedsiębiorstwami o charakterze partnerstwa lub powiązania, dane każdego z tych podmiotów należy uwzględnić wyłącznie raz.

W zilustrowanym powyżej przypadku Wnioskodawca (C) posiada 65,8% udziałów w Podmiocie E co powoduje, że Wnioskodawca jest w relacji powiązania z tym podmiotem. Dodatkowo Podmiot D posiada 91% udziałów w przedsiębiorstwie Wnioskodawcy co czyni te dwa podmioty powiązanymi. Zarówno Wnioskodawca jak i Podmiot D posiadają udziały w Podmiocie E, przy czym Podmiot D posiada 34,2% udziałów w Podmiocie E co czyni Podmiot E partnerem Podmiotu D, natomiast Wnioskodawca posiada 65,8 % kapitału w Podmiocie E co czyni je przedsiębiorstwami powiązanymi. Aby nie dublować częściowo (w tym przypadku) danych podmiotu E przyjęta jest zasada, iż w takim przypadku dane podmiotu E wykazuje się raz. W tym przypadku ze względu na fakt, że Podmiot E jest powiązany z Wnioskodawcą, dane Podmiotu E powinny zostać w 100% dodane do danych Wnioskodawcy.

Skumulowane dane C = 100% C + 100%E + 100%D)

3.2.1. Okres badania statusu

Kolumny określone jako rokⁿ⁻¹, rokⁿ⁻² itd., oznaczają kolejne lata obrotowe poprzedzające ostatni zatwierdzony rok obrotowy. Zatwierdzony rok obrotowy należy rozumieć jako rok zakończony, zamknięty - bez względu na termin zatwierdzenia ksiąg rachunkowych. W miejsce poszczególnych nazw kolumn należy wpisać zamiast rokⁿ, rokⁿ⁻¹, rokⁿ⁻² itd. właściwe lata, np. 2021, 2020, 2019 itd.

Przykład:

Dla spółki akcyjnej posiadającej okres obrotowy zgodny z rokiem kalendarzowym (od dnia 1 stycznia do 31 grudnia) w styczniu 2022 roku ostatnim okresem obrotowym jest rok 2021, pomimo iż zatwierdzenie ksiąg rachunkowych nastąpi w marcu 2022 r.

Jeżeli po zakończeniu procesu zatwierdzania danych zostaną one zmienione w sposób wpływający na zakwalifikowanie przedsiębiorcy do danej grupy, status przedsiębiorcy powinien zostać skorygowany z uwzględnieniem zmian dokonanych w procesie zatwierdzania danych.

W przypadku przedsiębiorstw działających dłużej niż dwa zamknięte lata obrotowe, ocenę statusu należy rozpocząć od ustalenia statusu przedsiębiorstwa w ostatnich dwóch zamkniętych, kolejnych latach obrotowych, poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Jeśli wskazują one na tę samą wielkość, to badanie może zostać zakończone, albowiem przedsiębiorstwo uzyskało dany status. Natomiast jeżeli w tych dwóch latach przedsiębiorstwo osiąga dane właściwe dla dwóch różnych wielkości przedsiębiorstwa, należy cofać się sukcesywnie do danych z dalszych okresów działalności przedsiębiorstwa, aż do momentu, kiedy wystąpią dwa lata z rzędu, kiedy przedsiębiorstwo osiągnęło dane właściwe dla tej samej kategorii przedsiębiorstwa.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy ustalone zostanie, iż od momentu rozpoczęcia działalności nie zaistniały dwa kolejne następujące po sobie lata, w których wystąpił ten sam status przy określaniu wielkości podmiotu, należy kierować się zasadami wskazanymi w poniższej tabeli:

	2017 (rok utworzenia)	2018	2019	2020	2021	Wielkość	Uzasadnienie
Podmiot A	mikro	małe	mikro	małe	mikro	mikro	Żadna z wielkości się nie utrzymała, a pierwszy rok wskazuje na mikro.
Podmiot B	mikro	małe	mikro	małe	średnie	małe	W latach 2020-2021 utrzymała się utrata statusu przedsiębiorstwa mikro; nie utrzymało się natomiast zdobycie statusu przedsiębiorstwa średniego.
Podmiot C	mikro	małe	mikro	średnie	mikro	mikro	Żadna z wielkości się nie utrzymała, a pierwszy rok wskazuje na mikro.
Podmiot D	-	-	małe	mikro	małe	małe	Pierwszy rok wskazuje na małe.

W przypadku przedsiębiorstw działających dłużej niż jeden zamknięty rok obrachunkowy, a krócej niż dwa zamknięte lata obrachunkowe, przedsiębiorca określa kategorię statusu na podstawie danych z pierwszego zamkniętego roku obrachunkowego. W przypadku przedsiębiorstw działających krócej niż rok, przedsiębiorca określa kategorię statusu przedsiębiorstwa na podstawie danych opartych na godnych zaufania szacunkach dotyczących całego roku, które wykorzystywał do opracowania założeń w zakresie projekcji finansowych i poziomu zatrudnienia. Określenie statusu powinno opierać się na danych aktualnych na dzień ubiegania się o wsparcie i odzwierciedlać prognozy dla całego bieżącego okresu obrachunkowego. Wszelkie przyjęte przez Wnioskodawcę wartości powinny znajdować oparcie w dokumentacji przedsiębiorstwa, a zakładane prognozy dotyczące poziomu zatrudnienia oraz wyników finansowych Wnioskodawca powinien móc uzasadnić.

Dane stosowane do określania liczby zatrudnionych i wyników finansowych, to dane obliczane w skali rocznej.

3.2.2. Dane dotyczące zatrudnienia (skumulowane)

W polu **5 Wielkość zatrudnienia (RJR)** należy wskazać liczbę zatrudnionych osób, która odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), to jest liczbie pracowników zatrudnionych na pełnych etatach w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu, w ciągu całego uwzględnianego roku obrachunkowego. Średnioroczne zatrudnienie określa się w przeliczeniu na pełne etaty. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, lub pracowników sezonowych jest obliczana jako część ułamkowa RJR. W skład personelu wchodzi:

- a) pracownicy, rozumiani zarówno jako osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, jak i spółdzielczej umowy o pracę, kontraktu menadżerskiego;
- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego. Są to inne osoby faktycznie wykonujące pracę na rzecz przedsiębiorstwa, ale które pozostają z przedsiębiorstwem w relacji umowy cywilnej. Zgodnie z kodeksem pracy, podstawą zatrudnienia pracownika jest stosunek pracy. Treścią stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę oraz zobowiązanie pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. W przypadku, gdy w umowie spełnione są ww. warunki, bez względu na jej nazwę, stanowi ona zatrudnienie na podstawie stosunku pracy. Poza tym, niedopuszczalne jest zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną, jeżeli warunki, o których mowa powyżej, są zachowane. W związku z tym, mimo iż często zdarza się zawieranie umów cywilnoprawnych, jeżeli praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, uważa się, iż osoba zatrudniona jest pracownikiem w rozumieniu kodeksu pracy, albowiem o rodzaju stosunku prawnego nie decyduje nazwa umowy, ale jej treść. Dla ustalenia stosunku pracy jego elementy muszą być przeważające. Jednocześnie, jeżeli umowa wykazuje wspólne cechy dla umowy o pracę i umowy prawa cywilnego z jednakowym ich nasileniem, o jej typie (rodzaju) decyduje zgodny zamiar stron i cel umowy. Z drugiej jednak strony, mimo, iż treść umowy nie przesądza o charakterze łączącego strony stosunku prawnego, nie można zakładać, że strony mające pełną zdolność do czynności prawnych miały zamiar zawrzeć umowę o innej treści (umowę o pracę) niż ta, którą zawarły. W związku z tym, nie można założyć, iż każdorazowo w przypadku, gdy mamy do czynienia z osobami zatrudnionymi na podstawie umowy cywilnoprawnej np. „umowa o dzieło”, „umowa zlecenia”, umowa z agencją pośrednictwa pracy, należy je traktować tak, jak pracowników. Zatem, w każdym przypadku niezbędne jest analizowanie faktycznej treści stosunku łączącego strony.
- c) właściciele-kierownicy (w tym członkowie zarządu w spółkach kapitałowych, niezależnie do tego, czy swoją funkcję wypełniają odpłatnie, czy też nie);
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe (np. umowa zawierana przez przedsiębiorstwo z osobami wykonującymi w swoim imieniu działalność gospodarczą (pozostającymi w tzw. samozatrudnieniu)).

W skład personelu nie wchodzi:

- a) praktykanci lub studenci odbywający szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym nie wchodzi w skład personelu (w tym uczniowie świadczący pracę na podstawie umowy w celu przygotowania zawodowego);
- b) pracownicy w okresie:
 - przebywania na urlopie macierzyńskim (w tym rodzicielskim)
 - przebywania na urlopie wychowawczym
 - przebywania na urlopie bezpłatnym
 - korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

W polu **Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z** należy wykazać stan zatrudnienia w następujących podgrupach (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku):

- i. w polu **5a) umów o pracę** należy podać liczbę pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz spółdzielczej umowy o pracę (w przeliczeniu na RJR);
- ii. w polu **5b) umów o dzieło** należy podać liczbę osób (w przeliczeniu na RJR), z którymi przedsiębiorstwo ma zawartą umowę o dzieło, o ile ich praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w pkt b);
- iii. w polu **5c) umów zlecenia** należy podać liczbę osób (w przeliczeniu na RJR), z którymi przedsiębiorstwo ma zawartą umowę zlecenia, o ile ich praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w pkt b);
- iv. w polu **5d) relacji właścicielskich (właściciel/wspólnik)** należy podać liczbę właścicieli wspólników (w przeliczeniu na RJR), o ile mają faktycznie możliwy wpływ na zarządzanie podmiotem (z wyjątkiem komandytariusza i akcjonariuszy) oraz członków zarządu w spółkach kapitałowych, niezależnie do tego, czy swoją funkcję wypełniają odpłatnie, czy też nie (o ile nie zostali już wykazani w polach wcześniejszych);
- v. w polu **5e) innych tytułów** należy podać liczbę osób (w przeliczeniu na RJR), które należy doliczyć do wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie zgodnie z opisanymi w powyższych punktach b) i d) przesłankami, a które nie mieszczą się w kategoriach wykazanych w pkt. 5a-5d) np. umowa zawierana przez przedsiębiorstwo z osobami wykonującymi w swoim imieniu działalność gospodarczą (pozostającymi w tzw. samozatrudnieniu), jeżeli praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, osób współpracujących w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym.

W polu **Razem w RJR** należy zsumować wielkości z pól **5a)-5e)**.

W przypadku kiedy dana osoba prowadzi jednocześnie działalność nierolniczą i rolniczą jej etat właściciela z obu tych działalności należy wykazać łącznie jako 1 RJR. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące sposobu wypełniania Oświadczenia przez osoby prowadzące wyłącznie lub dodatkowo gospodarstwo rolne zostały zawarte w podrozdziale **4.4. Dodatkowe informacje dotyczące wypełniania oświadczenia przez osoby prowadzące działalność rolniczą**.

W przypadku stwierdzenia, że przedsiębiorstwo przekracza górne limity zatrudnienia warunkujące przynależność do sektora MŚP (250 i więcej zatrudnionych) przez dwa kolejne lata, nie ma już konieczności badania osiąganych przez nie wyników finansowych, albowiem spełnienie tej przesłanki jest konieczne aby należeć do kategorii MŚP. Natomiast w poszczególnych kategoriach MŚP wielkość zatrudnienia jest pierwszym elementem determinującym przynależność do danej kategorii i jej nie spełnienie w danej kategorii powoduje przesunięcie do wyższej kategorii (większego) podmiotu lub brak statusu MŚP.

Przykład:

Jeżeli dany podmiot zatrudnia 12 pracowników, to nie może być mikroprzedsiębiorstwem, ponieważ zatrudnienie przekracza 10 etatów (niezależnie od obrotów i sumy bilansowej). Kwalifikuje się wtedy potencjalnie do kategorii małego przedsiębiorstwa, o ile spełni jednocześnie co najmniej jedną z przesłanek finansowych (roczna suma bilansowa lub roczny obrót będzie nie wyższy niż 10 mln EUR) oraz o ile w kolejnym roku osiągnie również wielkości zatrudnienia, obrotów lub sumy bilansowej właściwe dla tej wielkości podmiotu.

3.2.3. Dane finansowe (skumulowane)

W przypadku pułapu dotyczącego rocznego obrotu lub rocznej sumy bilansowej przedsiębiorstwa, podmiot może wybrać jeden z nich. Przedsiębiorstwo nie musi więc spełniać obydwu warunków finansowych i może przekroczyć jeden z pułapów finansowych, nie tracąc swojego statusu. Utrata statusu MŚP następuje z chwilą przekroczenia przez przedsiębiorstwo obu limitów przesłanek finansowych tj. roczny obrót wynosi powyżej 50 mln EUR i roczna suma bilansowa wynosi powyżej 43 mln EUR. Podobnie dla stwierdzenia, że przedsiębiorstwo kwalifikuje się do wyższej spośród trzech kategorii sektora MŚP koniecznym jest stwierdzenie, że oba przewidziane dla danej kategorii progi finansowe zostały przekroczone.

Przykład:

Jeżeli dany podmiot zatrudnia 12 pracowników, to nie może być mikroprzedsiębiorstwem, ponieważ zatrudnienie przekracza 10 etatów (niezależnie od obrotów i sumy bilansowej). Kwalifikuje się wtedy potencjalnie do kategorii małego przedsiębiorstwa, o ile spełni co najmniej jedną z przesłanek finansowych właściwych dla tej kategorii (roczna suma bilansowa lub roczny obrót będzie nie wyższy niż 10 mln EUR). Jeżeli suma bilansowa wynosi 9 mln EUR a obrót 14 mln EUR, to wówczas przedsiębiorstwo jest małe (w danym roku), gdyż jedno ze wskazanych kryteriów finansowych jest

spełnione (suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR). Natomiast, jeżeli suma bilansowa w omawianym przykładzie wynosiłaby 16 mln EUR (czyli powyżej progu finansowego 10 mln EUR charakteryzującego małego przedsiębiorcę), podmiot jest średnim przedsiębiorstwem, ponieważ obrót również przekracza 10 mln EUR.

Dane finansowe w polu 6 i 7 należy podać wyłącznie w euro (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku). Kwoty obrotów i sumy bilansowej należy przeliczyć na euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego, którego dotyczy badanie statusu przedsiębiorstwa.

W polu 6 **Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego)** należy uwzględnić, na podstawie ksiąg rachunkowych lub sprawozdań finansowych, iż kwota obrotu jest obliczana bez uwzględnienia podatku VAT oraz innych podatków pośrednich.

Rolnicy, którzy zgodnie z obowiązującymi przepisami nie prowadzą ewidencji przychodów (na potrzeby ustalenia wymiaru podatku dochodowego lub podatku od towarów i usług) powinni dokonać oszacowania wartości obrotu w dobrej wierze i z należytą starannością –mając na uwadze aby te dane odzwierciedlały stan faktyczny dotyczący prowadzonej działalności rolniczej.

W polu 7 **Roczna suma bilansowa (w EUR)** należy wpisać wartość rocznej sumy bilansowej z bilansu sporządzonego na koniec danego roku obrachunkowego przeliczoną na euro (dotyczy podmiotów, które na podstawie *Ustawy o rachunkowości* są zobowiązane do sporządzania bilansu) albo oszacowaną w dobrej wierze wartości aktywów danego podmiotu (w przypadku pozostałych podmiotów).

Wyjątek:

Pola 7 **Roczna suma bilansowa (w EUR)** nie muszą wypełniać podmioty, które spełniają łącznie następujące warunki:

- podmioty te do oceny wielkości przedsiębiorstwa będą wykorzystywały jedynie przesłankę obrotu (i zatrudnienia)
- nie posiadają podmiotów partnerskich/powiązanych, które na podstawie *Ustawy o rachunkowości* są zobowiązane do sporządzania bilansu.

Mając na uwadze, iż znaczącą część beneficjentów stanowią podmioty nie sporządzające sprawozdań przyjęto pewnego rodzaju uproszczenie, iż podmioty te nie są zobowiązane do podania sumy bilansowej w ww. określonych przypadkach. Dzięki temu nie nałożono na tę grupę podmiotów nadmiernego obciążenia w postaci szacowania wartości sumy bilansowej. W takim przypadku ta grupa podmiotów **powinna posługiwać się kryterium rocznego obrotu** jako przesłanką finansową klasyfikującą je do odpowiedniej kategorii wielkości przedsiębiorstwa.

3.3. Załączniki

W poszczególnych polach należy wskazać liczbę poszczególnych załączników dołączanych do *Oświadczenia*.

3.4. Dodatkowe informacje dotyczące ustalenia statusu spółki cywilnej

W przypadku **wspólników spółki cywilnej**, *Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa* składa:

- odrębnie każdy ze wspólników jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu oraz
- wspólnicy łącznie w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzonego w formie spółki cywilnej.

Wypełniając ww. *Oświadczenie* jako przedsiębiorca prowadzący działalność we własnym imieniu, wspólnik powinien wykazać dane dotyczące swojej działalności prowadzonej poza spółką cywilną tj. obroty, sumę bilansową oraz zatrudnienie **spoza spółki**. Jeżeli wspólnik faktycznie wykonuje działalność poza spółką, do danych dotyczących zatrudnienia (gdzie pracodawcą jest konkretny wspólnik), należy również dodać „etat” właściciela. W przypadku kiedy wspólnik de facto takiej działalności poza spółką nie wykonuje, nie należy doliczać „etatu” właścicielskiego. Następnie należy ocenić relacje pomiędzy danym wspólnikiem a spółką cywilną. Jeżeli pomiędzy wspólnikiem a spółką cywilną występują relacje partnerskie lub powiązane, należy wypełnić Załącznik A w zakresie danych dotyczących wyłącznie działalności prowadzonej poza spółką cywilną i załącznik B lub C w zakresie danych spółki cywilnej. Oczywiście wspólnik musi również dokonać oceny, czy wobec innych podmiotów nie zachodzi relacja powiązania lub partnerstwa.

Składając z kolei oświadczenie jako wspólnicy spółki cywilnej w odniesieniu do działalności wykonywanej w ramach spółki, należy wpisać dane finansowe oraz poziom zatrudnienia (doliczając również wspólników do poziomu zatrudnienia; każdego jak 1 etat, jeżeli był wspólnikiem przez dany rok obrotowy) dotyczące spółki. Następnie należy

przeprowadzić analogiczną, jak powyżej, analizę relacji między działalnością prowadzoną w spółce cywilnej, a działalnością każdego ze współników faktycznie wykonywaną poza spółką i wypełnić odpowiednie załączniki, jeżeli taka relacja zachodzi. Oczywiście współnik musi również dokonać oceny, czy wobec innych podmiotów nie zachodzi relacja powiązania lub partnerstwa.

Część IV. Wypełnianie załączników

4.1. Załącznik A

Załącznik A wypełniany jest w sytuacji, kiedy Wnioskodawca pozostaje w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami.

Pola:

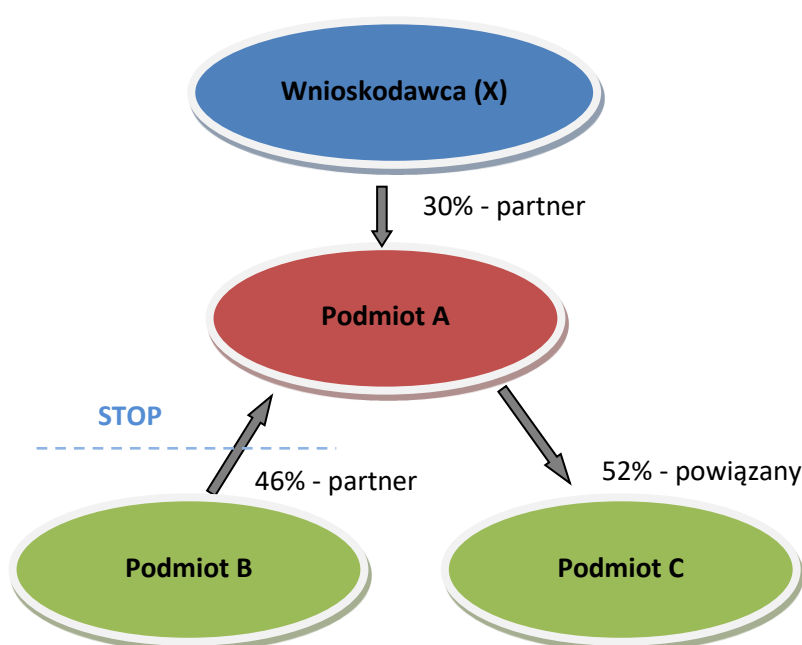
1. **Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,**
2. **Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego),**
3. **Roczna suma bilansowa (w EUR),**

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa wnioskującego o pomoc. Wyjaśnienia, co do treści ww. pól, zawarte zostały w opisie podrozdziału 3.2. niniejszej Instrukcji.

4.2. Załącznik B

Załącznik B wypełniany jest w sytuacji, kiedy Wnioskodawca pozostaje w relacji partnerstwa z innymi podmiotami. Jeżeli Wnioskodawca posiada więcej niż jedno przedsiębiorstwo partnerskie, załącznik B należy powielić i dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego wypełnić odrębnie.

Należy pamiętać, że przedsiębiorstwo partnerskie względem Wnioskodawcy może być również w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami. Co do zasady, przyjęte zostało, że uwzględnia się podmioty partnerskie do jednego poziomu wyżej lub niżej w stosunku do przedsiębiorcy, którego wielkość się określa. Zatem do danych partnera nie dodaje się danych innych podmiotów partnerskich. Poniższy przykład stanowi zobrazowanie takiej sytuacji.

W zilustrowanym powyżej przypadku Wnioskodawca (X) posiada 30% udziałów w Podmiocie A co powoduje, że Wnioskodawca jest w relacji partnerstwa z tym podmiotem. Natomiast Podmiot A jest w relacji partnerstwa z Podmiotem B (46% udziałów) oraz relacji powiązania z Podmiotem C (52% udziałów). Mając na uwadze, iż oceniamy wielkość przedsiębiorstwa Wnioskodawcy, do jego danych należy dodać 30% zsumowanych danych Podmiotu A i Podmiotu C:

Skumulowane dane X = 100% X + 30 % (100% A+100% C)

Danych podmiotu B nie uwzględniamy, gdyż - w przypadku partnerstwa - bierzemy pod uwagę podmioty partnerskie do jednego poziomu wyżej lub niżej względem Wnioskodawcy, a Podmiot B znajduje się w drugim poziomie relacji.

Załącznik B składa się z dwóch części:

- **I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO** - dotyczy wyłącznie danych podmiotu partnerskiego
- **II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PARTNERSKIM WZGLĘDEM PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** - dotyczy danych podmiotów powiązanych z przedsiębiorstwem partnerskim wskazanym w części I.

4.2.1. Wypełnianie części I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO

W pole **1. Nazwa przedsiębiorstwa/Imię i nazwisko** należy wpisać dane przedsiębiorstwa partnerskiego (względem Wnioskodawcy), tj. w przypadku:

- a) osoby fizycznej – imię i nazwisko,
- b) wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada,
- c) osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką podmiot został zarejestrowany.

W polu **2. NIP** należy podać numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu partnerskiego.

W polu **3. Data rozpoczęcia działalności (zgodnie z dokumentem rejestrowym: dzień/miesiąc/rok)** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych, tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **4. Udział w kapitale lub prawie głosu (w procentach)** należy wpisać procent posiadanych przez Wnioskodawcę udziałów w kapitale lub praw głosu w podmiocie partnerskim lub procent udziałów Wnioskodawcy posiadanych przez podmiot partnerski.

Polą

5. Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,

6. Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrotowego),

7. Roczna suma bilansowa (w EUR)

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa partnerskiego. Wyjaśnienia, co do treści ww. pól, zawarte zostały w opisie podrozdziału **3.2** niniejszej Instrukcji.

W polu **8. Czy przedsiębiorstwo partnerskie jest w relacji powiązania z innymi podmiotami** należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli przedsiębiorstwo partnerskie znajduje się w relacji powiązania z innym podmiotem (podmiotami), należy wybrać odpowiedź TAK i wypełnić część **II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PARTNERSKIM WZGLĘDEM PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego względem przedsiębiorstwa partnerskiego. Jeżeli przedsiębiorstwo partnerskie nie posiada podmiotów powiązanych, zaznacza odpowiedź NIE i część II. Załącznika B pozostawia niewypełnioną.

4.2.2. Wypełnianie części II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PARTNERSKIM WZGLĘDEM PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRYZNANIE POMOCY

W pole **9. Nazwa przedsiębiorstwa/Imię i nazwisko**, należy wpisać dane przedsiębiorstwa powiązanego z przedsiębiorstwem partnerskim (względem Wnioskodawcy), tj. w przypadku:

- a) osoby fizycznej - imię i nazwisko;
- b) wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada;
- c) osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką podmiot został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W polu **10. NIP** należy podać numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorstwa powiązanego z przedsiębiorstwem partnerskim.

W polu **11. Data rozpoczęcia działalności (zgodnie z dokumentem rejestrowym: dzień/miesiąc/rok)** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych, tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **12. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem partnerskim względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy polegającej na** należy wybrać z listy jedną z następujących odpowiedzi:

- a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
- b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo, zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
- d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

w zależności od rodzaju powiązania które występuje pomiędzy przedsiębiorstwem partnerskim (względem Wnioskodawcy) a innym podmiotem.

Celem pytań **13.1-13.3** jest ustalenie czy przedsiębiorstwa są powiązane za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych. Należy pamiętać, iż aby mówić o powiązaniu za pośrednictwem osoby fizycznej (nie prowadzącej działalności gospodarczej) lub grupy osób fizycznych, muszą być spełnione **łącznie** następujące warunki:

- a) występuje co najmniej jedna z poniższych przesłanek (pole **13.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem partnerskim względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie**):
 - przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
 - przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
 - przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie
- oraz
- b) podmioty te działają na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych (pole **13.2. Jeżeli na pytanie 13.1. wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych**).

W polu **13.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem partnerskim względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie** należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE.

Pole **13.2. Jeżeli na pytanie 13.1 wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych** jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu **13.1** została udzielona odpowiedź TAK - należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli w polu **13.1.** została wybrana odpowiedź NIE, w polu **13.2** nie wybiera się żadnej odpowiedzi.

Pole **13.3. Jeżeli na pytanie 13.2 wybrano odpowiedź "NIE", to należy opisać jakie rodzaje działalności faktycznie wykonują oba przedsiębiorstwa** jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu **13.2.** została udzielona odpowiedź NIE. Wówczas w polu obok należy opisać na jakich rynkach działają faktycznie oba przedsiębiorstwa. Jeżeli w polu **13.2** została wybrana odpowiedź TAK, pole **13.3** pozostawia się niewypełnione.

W polu **14. Czy przedsiębiorstwo jest w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami** należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE, w zależności od tego czy podmiot wskazany w części II. Załącznika B ma inne podmioty partnerskie lub powiązane (oprócz przedsiębiorstwa Wnioskodawcy). Jeżeli tak, to w danych wskazywanych w polach **15, 16 i 17**, należy uwzględnić również dane tych podmiotów.

Pola

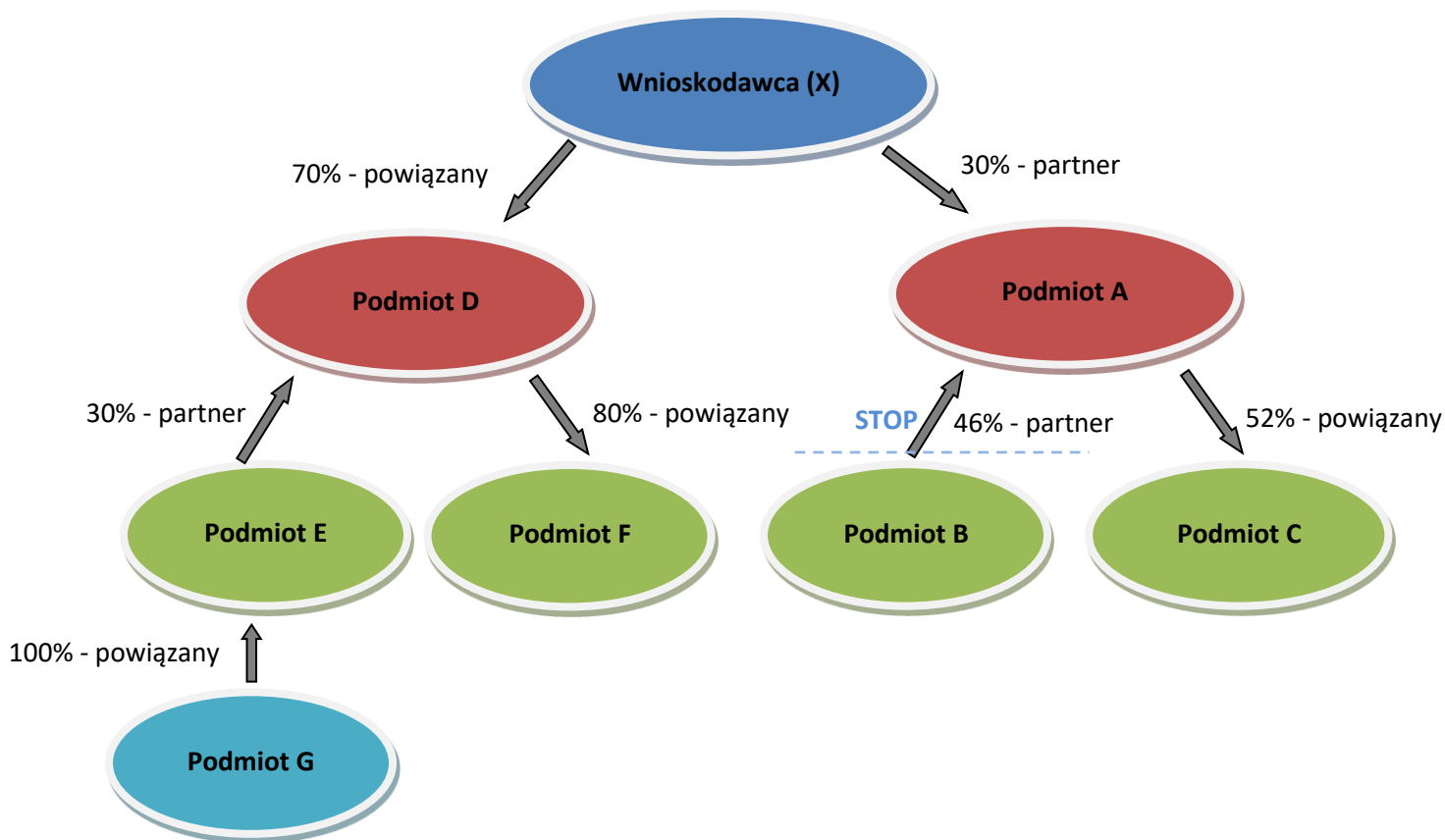
- 15. Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,**
- 16. Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego),**
- 17. Roczna suma bilansowa (w EUR)**

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa powiązanego z przedsiębiorstwem partnerskim, z wyjątkiem kiedy podmiot wskazany w części II. Załącznik B ma inne podmioty powiązane lub partnerskie. Wyjaśnienia co do treści ww. pól zawarte zostały w opisie podrozdziału 3.2 niniejszej Instrukcji.

4.3. Załącznik C

Załącznik C wypełniany jest w sytuacji, kiedy Wnioskodawca pozostaje w relacji powiązania z innymi podmiotami. Jeżeli Wnioskodawca posiada więcej niż jedno przedsiębiorstwo powiązane załącznik C należy powielić i wypełnić odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego.

Należy pamiętać, przedsiębiorstwo powiązane względem Wnioskodawcy może być również w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami. W przypadku przedsiębiorstwa powiązanego uwzględnia się wszystkie podmioty powiązane z nim oraz (odmiennie niż w przypadku przedsiębiorstw partnerskich) podmioty partnerskie niezależnie od poziomu wystąpienia tej relacji, jednak nie dalej niż do jednego poziomu relacji partnerstwa wyżej lub niżej. Poniższy przykład stanowi zobrazowanie takiej sytuacji.

Powyżej zilustrowano przypadek skomplikowanej relacji powiązań. Wnioskodawca (X) posiada:

- 30% udziałów w Podmiocie A co powoduje, że Wnioskodawca jest w relacji partnerstwa z tym podmiotem. Natomiast Podmiot A jest w relacji partnerstwa z Podmiotem B (46% udziałów) oraz relacji powiązania z Podmiotem C (52% udziałów). Mając na uwadze, iż oceniamy wielkość przedsiębiorstwa Wnioskodawcy, do jego danych należy dodać 30% zsumowanych danych Podmiotu A i Podmiotu C. Danych podmiotu B nie uwzględniamy, gdyż - w przypadku partnerstwa - bierzemy pod uwagę podmioty partnerskie do jednego poziomu wyżej lub niżej, a Podmiot B znajduje się w drugim poziomie relacji;
- 70% udziałów w Podmiocie D co powoduje, że Wnioskodawca jest w relacji powiązania z tym podmiotem. Natomiast Podmiot D jest w relacji partnerstwa z Podmiotem E (30% udziałów) oraz relacji powiązania z Podmiotem F (80% udziałów). Dodatkowo podmiot E jest w relacji powiązania z podmiotem G (100% udziałów). Mając na uwadze, iż oceniamy wielkość przedsiębiorstwa Wnioskodawcy, do jego danych należy

dodać 100% danych Podmiotu D wyliczonych jako suma 30% skumulowanych danych podmiotu E i podmiotu G i 100% danych podmiotu F.

Skumulowane dane $X = 100\% X + \text{dane partnera A } [30\% (100\% A + 100\% C)] + \text{dane podmiotu powiązanego D} [100\% D + 30\% (100\% E + 100\% G) + 100\% F]$

Załącznik C składa się z trzech części:

- **I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO** - dotyczy wyłącznie danych podmiotu powiązanego
- **II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM Ubiegającym się o przyznanie pomocy** - dotyczy danych podmiotów partnerskich w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą wskazanego w części I.
- **III. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO z PODMIOTEM Ubiegającym się o przyznanie pomocy** - dotyczy danych podmiotów powiązanych w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą wskazanego w części I.

4.3.1. Wypełnianie części I. DANE WYŁĄCZNIE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO

W polu **1. Nazwa przedsiębiorstwa/Imię i nazwisko** należy wpisać dane przedsiębiorstwa powiązanego (względem Wnioskodawcy), tj. w przypadku:

- a) osoby fizycznej – imię i nazwisko,
- b) wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada,
- d) osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką Wnioskodawca został zarejestrowany.

W polu **2. NIP** należy podać numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu powiązanego.

W polu **3. Data rozpoczęcia działalności (zgodnie z dokumentem rejestrowym: dzień/miesiąc/rok)** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych, tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **4. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy polegającej na** należy wybrać z listy jedną z następujących odpowiedzi:

- przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo, zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

w zależności od rodzaju powiązania które występuje pomiędzy Wnioskodawcą a podmiotem powiązanym.

Celem pytań **5.1.-5.3.** jest ustalenie, czy przedsiębiorstwa są powiązane za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych. Należy pamiętać, iż aby mówić o powiązaniu za pośrednictwem osoby fizycznej (nie prowadzącej działalności gospodarczej) lub grupy osób fizycznych muszą być spełnione **łącznie** następujące warunki:

- a) występuje co najmniej jedna z poniższych przesłanek (pole **5.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem ubiegającym się o przyznanie pomocy pomoc za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie**):
 - przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
 - przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo, zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
 - przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

oraz

- b) podmioty te działają na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych (pole 5.2. Jeżeli na powyższe pytanie wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych).

W polu 5.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem ubiegającym się o przyznanie pomocy pomoc za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE.

Pole 5.2. Jeżeli na pytanie 5.1. wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu 5.1. została udzielona odpowiedź TAK: należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli w polu 5.1 została wybrana odpowiedź NIE w polu 5.2 nie wybiera się żadnej odpowiedzi.

Pole 5.3. Jeżeli na pytanie 5.2. wybrano odpowiedź "NIE", to należy opisać jakie rodzaje działalności faktycznie wykonują oba przedsiębiorstwa jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu 5.2. została udzielona odpowiedź NIE. Wówczas w polu obok należy opisać na jakich rynkach działają faktycznie oba przedsiębiorstwa. Jeżeli w polu 5.2 została wybrana odpowiedź TAK pole 5.3 pozostawia się niewypełnione.

Pola

6. Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,

7. Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego),

8. Roczna suma bilansowa (w EUR)

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą. Wyjaśnienia co do treści ww. pól zawarte zostały w opisie podrozdziału 3.2 niniejszej Instrukcji.

W polu 9. Czy przedsiębiorstwo powiązane jest w relacji partnerstwa z innymi podmiotami należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli przedsiębiorstwo powiązane znajduje się w relacji partnerstwa z innym podmiotem (podmiotami) należy wybrać odpowiedź TAK i wypełnić część II. **DANE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** dla każdego przedsiębiorstwa partnerskiego względem przedsiębiorstwa powiązanego odrębnie (w tym celu należy powielić część II. załącznika C w odpowiedniej ilości). Jeżeli przedsiębiorstwo powiązane nie posiada podmiotów partnerskich, zaznacza odpowiedź NIE i część II. Załącznika C pozostawia niewypełnioną.

W polu 10. Czy przedsiębiorstwo powiązane jest w relacji powiązania z innymi podmiotami należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli przedsiębiorstwo powiązane znajduje się w relacji powiązania z innym podmiotem (podmiotami) należy wybrać odpowiedź TAK i wypełnić część III. **DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY** dla każdego przedsiębiorstwa powiązanego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą odrębnie (w tym celu należy powielić część III. załącznika C odpowiednią w odpowiedniej ilości). Jeżeli przedsiębiorstwo powiązane nie posiada podmiotów powiązanych zaznacza odpowiedź NIE i część III. Załącznika C pozostawia niewypełnioną.

4.3.2. Wypełnianie części II. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA PARTNERSKIEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY

W polu 11. **Nazwa przedsiębiorstwa/Imię i nazwisko** należy wpisać dane przedsiębiorstwa partnerskiego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą, tj. w przypadku:

- osoby fizycznej - imię i nazwisko;
- wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada;
- osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką podmiot został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W polu 12. **NIP** należy podać numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorstwa partnerskiego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą.

W polu 13. **Data rozpoczęcia działalności (zgodnie z dokumentem rejestrowym: dzień/miesiąc/rok)** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **14. Udział w kapitale lub prawie głosu (w procentach)** należy wpisać procent posiadanych przez podmiot partnerski udziałów w kapitale lub praw głosu w podmiocie powiązanym lub procent udziałów posiadanych przez podmiot powiązany w podmiocie partnerskim.

W polu **15. Czy przedsiębiorstwo partnerskie jest w relacji powiązania z innymi podmiotami** należy wybrać z listy odpowiedzi TAK lub NIE, w zależności od tego czy podmiot wskazany w części II. załącznika C ma inne podmioty powiązane. Jeżeli tak, to w danych wskazywanych w polach **16, 17 i 18** należy uwzględnić również dane tych podmiotów.

Pola

16. Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,

17. Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego),

18. Roczna suma bilansowa (w EUR)

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa partnerskiego w stosunku do podmiotu powiązanego z Wnioskodawcą, z wyjątkiem sytuacji kiedy podmiot wskazany w części II. załącznika ma inne podmioty powiązane. Wyjaśnienia co do treści ww. pól zawarte zostały w opisie podrozdziału **3.2** niniejszej Instrukcji.

4.3.3. Wypełnianie części III. DANE PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO W STOSUNKU DO PRZEDSIĘBIORSTWA POWIĄZANEGO Z PODMIOTEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRYZNANIE POMOCY

W polu **19. Nazwa przedsiębiorstwa/Imię i nazwisko** należy wpisać dane przedsiębiorstwa powiązanego z przedsiębiorstwem powiązanym (względem Wnioskodawcy), tj. w przypadku:

- a) osoby fizycznej – imię i nazwisko,
- b) wspólników spółki cywilnej - nazwiska wszystkich wspólników spółki oraz nazwę spółki, o ile ją posiada,
- c) osoby prawnej/spółki prawa handlowego nieposiadającej osobowości prawnej - pełną, oficjalną nazwę, pod jaką podmiot został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W polu **20. NIP** należy podać numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorstwa powiązanego z przedsiębiorstwem powiązanym (względem Wnioskodawcy).

W polu **21. Data rozpoczęcia działalności (zgodnie z dokumentem rejestrowym: dzień/miesiąc/rok)** należy wpisać datę wskazaną w dokumentach rejestracyjnych tj. datę rejestracji w KRS albo datę rozpoczęcia wykonywania działalności zgodnie z wpisem w CEIDG. W przypadku wspólników spółki cywilnej, należy podać datę rozpoczęcia działalności w ramach spółki, zgodną z umową spółki cywilnej.

W polu **22. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem powiązanym względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy polegającej na** należy wybrać z listy jedną z następujących odpowiedzi:

- przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie

w zależności od rodzaju powiązania które występuje pomiędzy przedsiębiorstwem powiązanym (względem Wnioskodawcy) a innym podmiotem.

Celem pytań **23.1-23.3** jest ustalenie czy przedsiębiorstwa są powiązane za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych. Należy pamiętać, iż aby mówić o powiązaniu za pośrednictwem osoby fizycznej (nie prowadzącej działalności gospodarczej) lub grupy osób fizycznych, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- a) występuje co najmniej jedna z poniższych przesłanek (pole **23.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem powiązanym względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie**):
 - przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;

- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie

oraz

- b) podmioty te działają na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych (pole **23.2. Jeżeli na pytanie 23.1. wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych**).

W polu **23.1. Czy przedsiębiorstwo pozostaje w relacji powiązania z przedsiębiorstwem powiązanym względem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie** należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE.

Pole **23.2. Jeżeli na pytanie 23.1. wybrano odpowiedź "TAK", to czy przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych** jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu **23.1** została udzielona odpowiedź TAK - należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE. Jeżeli w polu **23.1.** została wybrana odpowiedź NIE, w polu **23.2** nie wybiera się żadnej odpowiedzi.

Pole **23.3. Jeżeli na pytanie 23.2 wybrano odpowiedź "NIE", to należy opisać jakie rodzaje działalności faktycznie wykonują oba przedsiębiorstwa** jest wypełniane wyłącznie jeżeli w polu **23.2.** została udzielona odpowiedź NIE. Wówczas w polu obok należy opisać na jakich rynkach działają faktycznie oba przedsiębiorstwa. Jeżeli w polu **23.2** została wybrana odpowiedź TAK, pole **23.3** pozostawia się niewypełnione.

W polu **24. Czy przedsiębiorstwo jest w relacji powiązania lub partnerstwa z innymi podmiotami** należy wybrać z listy odpowiedź TAK lub NIE, w zależności od tego, czy podmiot wskazany w części **III.** załącznika ma inne podmioty partnerskie lub powiązane. Jeżeli tak, to w danych wskazywanych w polach **25, 26 i 27** należy uwzględnić również dane tych podmiotów.

Pola

25. Wielkość zatrudnienia (w RJR) wynikająca z,

26. Roczny obrót (w EUR na koniec roku obrachunkowego),

27. Roczna suma bilansowa (w EUR)

należy wypełnić w zakresie danych dotyczących wyłącznie przedsiębiorstwa powiązanego w stosunku do przedsiębiorstwa powiązanego względem Wnioskodawcy, z wyjątkiem sytuacji kiedy podmiot wskazany w części **III.** załącznika ma inne podmioty partnerskie lub powiązane. Wyjaśnienia co do treści ww. pól zawarte zostały w opisie podrozdziału **3.2** niniejszej Instrukcji.

4.4. Dodatkowe informacje dotyczące ustalenia statusu przez osoby prowadzące działalność rolniczą

Mając na uwadze, iż działalność rolnicza jest działalnością gospodarczą musi być wykazywana w *Oświadczeniu*. W niniejszym podrozdziale zostanie przedstawiony rekomendowany sposób wypełnienia poszczególnych części dokumentu w przypadku kiedy oświadczenie składa rolnik, a także w sytuacji kiedy oświadczenie jest przygotowywane przez podmiot wykonujący pozarolniczą działalność gospodarczą, który jednocześnie prowadzi działalność rolniczą.

Przy wypełnianiu dokumentu należy mieć na uwadze, iż dane dotyczące gospodarstwa rolnego prowadzonego wspólnie z małżonkiem są wykazywane wyłącznie przez jednego z małżonków, tak aby ich nie dublować. Małżonek w takim przypadku jest traktowany jako podmiot powiązany.

W przypadku osoby fizycznej (wnioskodawcy) prowadzącej **wyłącznie działalność rolniczą**:

- a) samodzielnie (w tym nie prowadzącej gospodarstwa wspólnie z małżonkiem) dane dotyczące tej działalności powinny zostać wykazane na pierwszej stronie ww. Oświadczenia, bez konieczności składania załączników A, B, C. Etat właściciela należy wykazać jako 1 RJR. W przypadku kiedy wnioskodawca będzie w relacji partnerstwa i powiązania z innymi podmiotami dane gospodarstwa umieszcza w załączniku A;
- b) wykonywaną wspólnie z małżonkiem (który dodatkowo nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej):
 - na pierwszej stronie Oświadczenia:

- w pkt 2 wybrać odpowiedź TAK i podać liczbę osób współprowadzących (oprócz wnioskodawcy) gospodarstwo rolne. W przypadku małżonka należy wpisać 1 (o ile wnioskodawca nie posiada innych podmiotów powiązanych);
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź NIE;
 - w sekcji Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa zsumować dane z Załącznika A i C (tą sekcję wypełniamy dopiero po uzupełnieniu danych w tych załącznikach);
 - w załączniku A - należy podać dane dotyczące gospodarstwa rolnego prowadzonego wspólnie, w tym miejsce pracy wnioskodawcy w pkt 1d jako 1 RJR;
 - w załączniku C - należy podać dane dotyczące małżonka i:
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź „przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki” (wpływ małżonka dotyczy działalności rolniczej);
 - w pkt 6d należy wykazać małżonka w zakresie jego miejsca pracy z tytułu wspólnie prowadzonej działalności rolniczej jako 1 RJR.
- c) wykonywaną wspólnie z małżonkiem (który dodatkowo prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą):
- na pierwszej stronie Oświadczenia:
 - w pkt 2 wybrać odpowiedź TAK i podać liczbę osób współprowadzących (oprócz wnioskodawcy) gospodarstwo rolne. W przypadku małżonka wpisać 1 (o ile wnioskodawca nie posiada innych podmiotów powiązanych);
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź NIE;
 - w sekcji Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa zsumować dane z Załącznika A i C (tą sekcję wypełniamy dopiero po uzupełnieniu danych w tych załącznikach);
 - w załączniku A - należy podać dane dotyczące gospodarstwa rolnego prowadzonego wspólnie, w tym miejsce pracy wnioskodawcy w pkt 1d jako 1 RJR;
 - w załączniku C - należy podać dane dotyczące małżonka i:
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź „przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki” (wpływ małżonka dotyczy działalności rolniczej);
 - w pkt 6-8 należy wykazać dane dotyczące działalności pozarolniczej prowadzonej przez małżonka. W takim przypadku w pkt. 6d należy wliczyć osobę małżonka jako 1 RJR (z tytułu wspólnego prowadzenia działalności rolniczej z wnioskodawcą i wykonywania przez małżonka odrębnej działalności pozarolniczej).

W przypadku osoby fizycznej prowadzącej **pozarolniczą działalność gospodarczą (indywidualną)** i:

- a) działalność rolniczą (w tym nie prowadzącą gospodarstwa wspólnie z małżonkiem) dane dotyczące działalności rolniczej i pozarolniczej działalności gospodarczej powinny zostać skumulowane i wykazane na pierwszej stronie ww. Oświadczenia, bez konieczności składania załączników A, B, C. Etat właściciela należy wykazać jako 1 RJR. W przypadku kiedy wnioskodawca będzie w relacji partnerstwa i powiązania z innymi podmiotami dane dotyczące działalności rolniczej i pozarolniczej działalności gospodarczej umieszcza w załączniku A;
- b) działalność rolniczą wykonywaną wspólnie z małżonkiem (który dodatkowo nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej):
 - na pierwszej stronie Oświadczenia:
 - w pkt 2 wybrać odpowiedź TAK i podać liczbę osób współprowadzących (oprócz wnioskodawcy) gospodarstwo rolne. W przypadku małżonka wpisać 1 (o ile wnioskodawca nie posiada innych podmiotów powiązanych);
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź NIE;
 - w sekcji Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa zsumować dane z Załącznika A i C (tą sekcję wypełniamy dopiero po uzupełnieniu danych w tych załącznikach);
 - w załączniku A - należy podać **dane dotyczące pozarolniczej działalności gospodarczej** prowadzonej przez wnioskodawcę, w tym jego miejsce pracy jako 1 RJR (z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i wspólnego prowadzenia z małżonkiem gospodarstwa rolnego).
 - w załączniku C - należy podać dane dotyczące małżonka i:

- w pkt 4 wybrać odpowiedź „przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki” (wpływ małżonka dotyczy działalności rolniczej);
 - w pkt. 6-8 tego załącznika należy podać dane dotyczące gospodarstwa rolnego (prowadzonego wspólnie z wnioskodawcą), z zastrzeżeniem, iż w pkt. 6d należy ująć małżonka jako 1 RJR z tytułu wspólnego z wnioskodawcą prowadzenia działalności rolniczej.
- c) działalność rolniczą wykonywaną wspólnie z małżonkiem (który dodatkowo prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą):
- na pierwszej stronie Oświadczenia:
 - w pkt 2 wybrać odpowiedź TAK i podać liczbę osób współprowadzących (oprócz wnioskodawcy) gospodarstwo rolne. W przypadku małżonka wpisać 1 (o ile wnioskodawca nie posiada innych podmiotów powiązanych);
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź NIE;
 - w sekcji Skumulowane dane przedsiębiorstwa wykorzystane przy obliczaniu kategorii przedsiębiorstwa zsumować dane z Załącznika A i C (tą sekcję wypełniamy dopiero po uzupełnieniu danych w tych załącznikach);
 - w załączniku A - należy podać **dane dotyczące pozarolniczej działalności gospodarczej** prowadzonej przez wnioskodawcę, w tym jego miejsce pracy jako 1 RJR (z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i wspólnego prowadzenia z małżonkiem gospodarstwa rolnego);
 - w załączniku C - należy podać dane dotyczące małżonka i:
 - w pkt 4 wybrać odpowiedź „przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki” (wpływ małżonka dotyczy działalności rolniczej);
 - w pkt. 6-8 tego załącznika należy zsumować dane z działalności rolniczej (prowadzonej wspólnie z wnioskodawcą) i pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka z zastrzeżeniem, iż w pkt. 6d należy ująć małżonka jako 1 RJR z tytułu wspólnego prowadzenia działalności rolniczej z wnioskodawcą i wykonywania przez małżonka odrębnej pozarolniczej działalności.

Jeżeli wnioskodawca lub małżonek ma inne podmioty partnerskie lub powiązane to dane tych podmiotów należy podać w odpowiednich załącznikach zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi we wcześniejszych podrozdziałach.